

Wat moet ik doen als mijn kind steelt? - 31/10/2008

Mijn dochter (7) brengt sinds vorig jaar allerlei kleine spullen zoals pennen en boekjes mee van andere kinderen op school. Meestal doet ze dat stiekem. We hebben haar al uitgelegd dat stelen niet kan, maar ze heeft altijd een verhaal klaar. Het is niet dat ze zelf iets te kort komt en haar schoolresultaten zijn heel goed. Wie of wat overtuigt haar om te stelen?

Bij jonge kinderen is 'stelen' heel gewoon gedrag. 97 procent van hen doet het ooit wel eens

Iets wegnemen van een ander of zonder toestemming iets meepakken, het is van alle tijden. 97 procent van de kinderen steelt ooit wel eens. Je begrijpt dat het woord stelen hier dan een brede lading dekt. Vaak gaat het over snoepjes of zakgeld, zelden om een bankoverval. Als het zo vaak voorkomt, is het omdat het iets te maken heeft met het leren van wat correct is en wat niet. De meeste ouders hebben dan ook een vrij gezonde reactie. Ze vinden iets in de zakken van hun kind dat daar niet hoort te zijn, iedereen denkt meteen aan de mogelijkheid dat dit ten onrechte weggenomen werd, er wordt verantwoording gevraagd en het kind krijgt een standje. Maar je moet oppassen dat je het begrip 'stelen' voor kinderen niet dezelfde morele betekenis geeft als in de volwassen wereld. Zeker bij jonge kinderen is het eigenlijk heel gewoon gedrag.

Onder de leeftijd van drie moet een kind nog het verschil leren tussen wat van hem is en wat van een ander, en dus neemt het iets dat het leuk vindt gewoon mee omdat het oké lijkt. Belangrijke opvoedkansen dus als het zich voordoet: leg je dochter dan rustig uit dat het niet van haar is en dat ze het moet terugleggen. En prijs haar om dat te doen, ondanks de overduidelijke pruillip.

Vanaf de leeftijd van zes jaar nemen we aan dat een kind wel echt dingen wegneemt terwijl het weet dat dat niet kan. Het kind gaat er ook veel handiger mee om: het heeft een smoes bedacht en is voorbereid op een eventuele betrapping door een mooi verhaal klaar te hebben. Dat is anders dan de vijfjarige die tegen het avondeten de afspraak vergeten is dat hij niets mag zeggen over de snoepjes die op de middag uit de kast ontvreemd werden. Die flapt het er gewoon uit.

Je dochter neemt iets weg van klasgenoten, maakt een verhaal en verstopt wat ze weggenomen heeft. Het wordt raar genoeg een

stukje van haar identiteit. Er verdwijnt iets en iedereen zegt: 'Dat heeft zij zeker gedaan.' Voor een volwassene is het niet zo gemakkelijk te begrijpen dat een kind soms iemand ís door te stelen. Door de leuke pen van de broer weg te nemen, eigenen ze zich een stukje kenmerken van hem toe. Mama's halssnoer, papa's favoriete cd, de pen van je vriendin...: allemaal spullen die in haar bezit een beetje een 'grote mens' van haar maken.

Uiteraard sta je er wat perplex naar te kijken. Waarom doet ze dit? Daar kunnen heel wat redenen voor zijn. Dat gaat van kinderen die zich vervelen, te veel alleen spelen, jaloezie, affectie afkopen door gestolen spullen aan vriendjes te geven... De reden hiervoor zoeken is de tweede stap die je zet. De eerste is gepast reageren op steelgedrag. Er kan nooit een goed excuus bestaan voor stelen, want dan is het hek helemaal van de dam, dan weet het kind welk verhaal het moet verzinnen om te ontsnappen aan regels. Hoe reageer je dus best? Dat is dansen op het koord tussen enerzijds duidelijk optreden en anderzijds begrip hebben voor wat het jonge kind moet leren over goed en kwaad. Maak dus duidelijke afspraken: wie steelt, moet het ook goedmaken en kan er een kleine taak voor krijgen. En stel een leuke aanmoediging in het vooruitzicht als dit gedrag doorbroken wordt. Hang een blad op je koelkast met daarop: 'Nele is een knappe meid van 7!' En spreek met haar af dat je het op het einde van iedere dag met haar bekijkt en ze er wat mag bijtekenen als het weer een dag is zonder te stelen. Loopt het een paar dagen goed, maak er dan een klein feestje van. We zijn nu eenmaal een bourgondisch volk, laten we dat vooral niet tegenhouden als het goed gaat met onze kinderen. Een gebakje, Brusselse wafels, een vriendinnetje dat mag komen eten want 'onze Nele doet het zo goed'. Vergeet niet ook de tweede stap te zetten en na te denken waarom ze dit doet. Pols zo nodig ook eens op school en bij vrienden hoe het eigenlijk met haar gaat. Misschien vind je daar nog een hint die je helpt om haar op rechte sporen te houden.

In 'De Opvoedingsdokter' gaat de bekende kinder- en jeugdpsychiater Peter Adriaenssens wekelijks in op een lezersvraag over opvoeden. Peter Adriaenssens is de auteur van verscheidene klassiekers over het opvoeden van kinderen.